

ISSN 2076-586X

ВІСНИК ЧЕРКАСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія
ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ
№ 30 (323). 2014

Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
Черкаси – 2014

ISSN 2076-586X

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

**ВІСНИК
ЧЕРКАСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія
ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Науковий журнал

Виходить 40 разів на рік

Заснований у березні 1997 року

№ 30 (323). 2014

Черкаси - 2014

**Засновник, редакція, видавець і виготовлювач –
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 16161-4633ПР від 11.12.2009**

У матеріалах „Вісника” розглянуто актуальні питання неперервної освіти дорослих, реалізація андрагогічного підходу, соціальні функції освіти дорослих у контексті зарубіжного і вітчизняного досвіду, професійної підготовки фахівців із позицій інтернаціоналізації світового і європейського освітнього простору. Представлено сучасні погляди на проблему конкурентоспроможності випускників вищих навчальних закладів та особливості їх підготовки до надання освітніх послуг дорослим. Обґрунтовано теоретико-методологічні підходи і технології професійного навчання, організації соціально-педагогічної роботи з профілактики негативних явищ у дитячому та молодіжному середовищі. Здійснено порівняльний аналіз кращих надбань соціально-педагогічної роботи з окремими категоріями населення.

Наукові статті збірника рекомендовані викладачам вищої школи, аспірантам, студентам, соціальним працівникам, а також усім, хто цікавиться соціально-педагогічною проблематикою.

Постановою президії ВАК України від 10.02.2010 р. № 1-05/1 (Бюлетень ВАК України, 2010. – №3) журнал включено до переліку наукових фахових видань зі спеціальності «Педагогічні науки».

Випуск № 30 (323) наукового журналу Вісник Черкаського університету, серія педагогічні науки рекомендовано до друку Вченою радою Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 1 від 28.08.2014 року).

Журнал реферується Українським реферативним журналом «Джерело» (засновники: Інститут проблем реєстрації інформації НАН України та Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського) та Реферативним журналом Всеросійського інституту наукової і технічної інформації РАН (ВІНІТІ РАН).

Головна редакційна колегія:

Кузьмінський А.І., чл.-кор. НАПН України, д.пед.н., проф. (головний редактор); Босчко Ф.Ф., чл.-кор. НАПН України, д.б.н., проф. (заступник головного редактора); Тарасенкова Н.А., д.пед.н., проф. (заступник головного редактора); Луценко Гр.В., к.ф.-м.н., доц. (відповідальний секретар); Архипова С.П., к.пед.н., проф.; Біда О.А., д.пед.н., проф.; Головня Б.П., д.т.н., доц.; Гусак А.М., д.ф.-м.н., проф.; Драч О.О., д.і.н., проф.; Жаботинська С.А., д.філол.н., проф.; Кукурудза І.І., д.е.н., проф.; Лизогуб В.С., д.б.н., проф.; Марченко О.В., д.філос.н., проф.; Мігус І.П., д.е.н., доц.; Мінаєв Б.П., д.х.н., проф.; Перехрест О.Г., д.і.н., проф.; Поліщук В.Т., д.філол.н., проф.; Савченко О.П., д.пед.н., проф.; Селіванова О.О., д.філол.н., проф.; Чабан А.Ю., д.і.н., проф.; Шпак В.П., д.пед.н., проф.

Редакційна колегія серії:

Тарасенкова Н.А., д.пед.н., проф. (відповідальний редактор напрямку «Методика навчання»); Сердюк З.О., к.пед.н., доц. (відповідальний секретар напрямку «Методика навчання»); Шпак В.П., д.пед.н., проф. (відповідальний редактор напрямку «Управління освітою»); Михальчук О.О., к.пед.н., доц. (відповідальний секретар напрямку «Управління освітою»); Біда О.А., д.пед.н., проф. (відповідальний редактор напрямку «Теорія та історія педагогіки»); Касярум Н.В., к.пед.н., доц. (відповідальний секретар напрямку «Теорія та історія педагогіки»); Архипова С.П., к.пед.н., проф. (відповідальний редактор напрямку «Соціальна педагогіка»); Майборода Г.Я., к.пед.н., доц. (відповідальний секретар напрямку «Соціальна педагогіка»); Бурда М.І., д.пед.н., проф., академік НАПН України; Градовський А.В., д.пед.н., проф.; Десятов Т.М., д.пед.н., проф.; Євтух М.Б., д.пед.н., проф., академік НАПН України; Капська А.Й., д.пед.н., проф.; Крилова Т.В., д.пед.н., проф.; Кондрашова Л.В., д.пед.н., проф.; Малова І.Є., д.пед.н., проф. (Росія); Мельников О.І., д.пед.н., проф. (Білорусь); Мілушев В.Б., доктор, проф. (Болгарія); Ничкало Н.Г., д.пед.н., проф., академік НАПН України; Расчютіна С.О., д.пед.н., проф. (Росія); Савченко О.П., д.пед.н., проф.; Семеріков С.О., д.пед.н., проф.; Скафа О.І., д.пед.н., проф.; Симоненко Т.В., д.пед.н., проф.; Акуленко І.А., д.пед.н., доц.; Грабовий А.К., к.пед.н., доц.; Гриценко В.Г., к.пед.н., доц.; Демченко О.Г., к.ф.-м.н., доц.; Король В.М., к.пед.н., проф.

За зміст публікації відповідальність несуть автори.

Адреса редакційної колегії:

18031, Черкаси, бульвар Шевченка, 81,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького,
кафедра соціальної роботи.
Тел. (0472) 33-10-96

ЗМІСТ

ОГНЕВ'ЮК В. О. Відповідальність як складова акме-професіограми сучасного фахівця: теоретико-методологічний аспект	7
АНТОНОВ В. М. Якість навчання студентів та їх працевлаштування на основі інноваційних технологій.....	14
АРХИПОВА С. П., РОСКОПІНА Ю. О. Основні підходи до формування змісту професійної підготовки юристів в університетах США.....	26
БЕРЕЗАН В. І. Взаємозв'язок професійної та інформаційно-комунікаційної компетентностей майбутнього соціального педагога	39
ГОРДЕЄВА Т. Є. Експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов формування професійної мобільності соціальних працівників	46
ДЕСЯТОВ Т. М. Роль освіти дорослих в освітній політиці Європейського Союзу.....	53
ДЕЦЮК Т. М. Школа тьюторів як умова формування професійної компетентності	60
ДУБАСЕНЮК О. А. Тенденції розвитку професіографічного підходу до вивчення виховної діяльності педагога: акме-історичний контекст.....	65
ЗАГНИБИДА Р. П., ПОЛЬОВА Л. В. Позааудиторна діяльність як складова професійної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування	73
КОГУТ С. Я. Професійна педагогічна освіта у дослідженнях вчених України	81
КУБАНОВ Р. А. Особливості професійної підготовки майбутніх фахівців економічних спеціальностей в умовах ступеневої освіти.....	86
КУЗЬМА-КАЧУР М. І. Акмеологічний підхід у плануванні процесу підготовки студентів педагогічних факультетів до краєзнавчої роботи	92
ЛОПУШИНСЬКИЙ І. П. Уплив корпоративної культури на результативність функціонування державної служби.....	99
МАЙБОРОДА А. О. Зміст когнітивного компонента акмеологічної компетентності курсанта	107
МАЙБОРОДА Г. Я. Методологічні засади технологічної підготовки майбутніх соціальних педагогів	112
МЕЛЬНИЧЕНКО О. В. Гендерні аспекти розвитку особистості майбутнього фахівця у вищому навчальному закладі.....	124

СТОРОЖУК Н. В. Роль і місце курсу «Комп'ютерне моделювання в шкільному курсі фізики» у підготовці студентів спеціальності «Фізика» спеціалізації «Комп'ютерні технології у фізиці. Інформатика»	129
ТЮТЮННИК О. В. Місце і роль курсу «Соціальне партнерство» у професійній підготовці соціальних працівників до міжсекторної взаємодії	134
ФРУКТОВА Я. С. Комунікація як дескриптор національної рамки кваліфікацій: теоретико-методологічний та практичний аспекти проблеми	140
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	150

CONTENT

OGNEVIUK V. O. Responsibilities as a part acme-professiogram of modern specialist: theoretical and methodological aspect	7
ANTONOV V. M. Quality teaching students and their employment based innovative technologies.....	14
ARKHIPOVA S. P., ROSKOPINA J. O. Basic approaches to lawyers' contents formation of professional training at the USA universities.....	26
BEREZAN V. I. Professional relationship and information and communication competence of future social workers.....	39
GORDEEVA T. E. Experimental verification of the effectiveness of pedagogical conditions of formation of social workers' professional mobility.....	46
DESYATOV T. M. The role of adult education in the European Union education policy.....	53
DETSYUK T. M. Tutor's school as a condition formation of professional competence	60
DUBASENYUK O. A. The developmental trends of profессиographic educational approach to studying the teacher's upbringing activities: acme-historical context	65
ZAGNYBIDA R. P., POLYOVA L. V. Extracurricular activities as a component of professional training of would-be service industry experts	73
KOHUT S. YA. Professional pedagogical education in researches of scientists of Ukraine.....	81
KUBANOV R. A. Features professional training of future specialists in economy in conditions level education.....	86
KUZMA-KACHUR M. I. Acmeological approach in planning process of preparing future teachers faculty to local history work.....	92
LOPUSHYNSKYI I. P. Effect on corporate culture of the performance of public service	99
MAYBORODA A. O. Contents cognitive component acmeological competence of the cadet	107
MAJBORODA G. YA. Methodological basis of future social workers' technological training.....	112
MELNICHENKO O. V. Gender of personality future professionals in higher education	124

STOROZHUK N. V. The role and place of the course «Computer modeling in school physics courses» in students' professional training of the specialty «Physics» specialization «Computer technology in physics. Informatics» 129

TIUTIUNNYK O. V. The place and role of the course «Social Partnership» in social workers' professional training to cross-sector collaboration 134

FRUKTOVA YA. S. Communication as a descriptor of national frame of qualifications: theoretical and methodological and practical aspects of the problem 140

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS..... 150

Summary. Galina Majboroda. Methodological basis of future social workers' technological training. *The methodological foundations of the process of future social workers' training as one of the types of training from the standpoint of student's activity, competence-based approach, situational, akmeology, technological approaches is analyzed in the article. The principles, a set of methods, techniques, forms, means the process of such specialists preparation is suggested.*

Relevant and timely issues of future social workers' professional technological training are analyzed, aimed at overcoming its ineffectiveness, setbacks and determining more effective ways to implement the methodological problems of the future social teachers' technological training as one of the types of training from the standpoint of the main theoretical approaches (personal and activity, system, competence, akmeological, technological).

The features are analyzed, principles are defined, a set of forms, methods, techniques, tools of such specialists' technological training are singled out. The author identifies the principle of future social workers' technological training: humanism, integrity and context, professionalism, problem, dialogic, prioritizing self-learning, self-development and self-education, creativity, and optimal operating technology and describes their contents.

Future social workers' technological training is characterized as a set of theoretical and practical components, their contents are defined, the levels of formation of theoretical knowledge are highlighted; algorithm technological skills formation is covered. The author also dwells on detailed analysis of the main aspects of the training process: spiritual and value (the prerogative of spirituality in social and educational activities, the formation of the students' spiritual qualities in the process of training); methodology (to create conditions for methodological knowledge and skills formation). The article emphasizes that the technological approach to the technological training of students provides a clear, step by step teaching actions using a variety of methods, technology. The need for systematic technological training on such stages is identified: the formation of propaedeutic knowledge and skills, the formation of emotionally-valuable relation to the training process, mastery of technological knowledge, the formation of technological knowledge, skills, mastering technological expertise, creativity development, implementation process in independent professional activity training. In conclusion the necessity for further study of technological training as akmeological and communicative approaches is emphasizes.

Keywords: *methodological foundations, theoretical approaches, technological training, principles of technology training, methods, forms, means of technological training, future social worker.*

УДК 37.043.1

О. В. Мельниченко

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

У статті автор розглядає сутність гендерних стереотипів, гендерних ролей і гендерної поведінки та їх вплив на розвиток особистості майбутнього фахівця. Виокремлено принципи гендерної педагогіки, наведені приклади гендерних стереотипів в поведінці вчителя. Акцентується увага на аспекті співіснування фемінних та маскулінних рис в одній особистості.

Ключові слова: *гендерна педагогіка, гендерні ролі, гендерні стереотипи, гендерна поведінка, маскулінність, фемінність.*

Постановка проблеми. Нині неможливо уявити собі процес навчання у вищій школі без Gender Study. Розвиток демократії та громадянського суспільстві передбачає певні зміни ролі людини у суспільстві, а також й соціальних (гендерних) ролей. У наш час важко зустріти законодавця, управлінця або будь-яку іншу публічну особистість, яка би заперечувала тезу про те, що рівноправність статей є запорукою розвитку сталого громадянського суспільства, однією з ознак його демократичності. Проте реальна дійсність позиції статей є далекою від ідеалу та гармонізації.

Витоки багатьох гендерних проблем, а саме ігнорування інтересів жіноцтва через порушення його представництва на законодавчому та управлінському щаблях влади, нереалізований потенціал особистості через дисбаланс статей в окремих сферах професійної зайнятості та відповідних навчально-освітніх установах, збільшення розриву в тривалості життя статей з надсмертністю чоловіків через засвоєні моделі ризикової поведінки, зростання соціального сирітства через ігнорування батьками своїх ролей, сягають своїм корінням у прорахунки гендерної соціалізації, гендерної політики та гендерних можливостей.

На наш погляд, саме вивчення курсу гендерної педагогіки надає можливість розкрити особливості функціонування людини як статевої істоти крізь призму соціально-педагогічних знань. Ознайомлення з засадами гендерної педагогіки надає змогу майбутнім спеціалістам розглядати спірні питання у взаємостосунках статей не тільки з позиції захисту прав жінок, а й передусім з позиції паритету, прав та можливостей обох статей [7, с. 168 – 182].

Метою статті визначити вплив гендерних стереотипів, гендерних ролей і гендерної поведінки на розвиток особистості майбутнього фахівця.

Виклад основного матеріалу дослідження. Педагогіка гендерного розвитку особистості та її вдосконалення включає аналіз концептуальних підходів та досліджень, що стосуються засвоєння статевих ролей, їх характеру в сім'ї та соціумі. При цьому розглядається не тільки диференціація гендерних відмінностей, а й соціальні та етнокультурні аспекти проблеми.

Соціальні норми, які визначають функції, обов'язки чоловіків та жінок у сім'ї та суспільстві, називають гендерними ролями. Дотримання гендерної ролі – це комбінація всього, що людина робить, говорить, як поводить, щоб відповідати прийнятним у суспільстві щодо чоловіків і жінок нормативам та приписам. Гендерна роль є публічним ототожненням за статтю, виявом гендерної ідентичності. Поведінку, яка реалізує ці статево відповідні очікування та орієнтована на них, називають статеворольовою [2].

Тобто, чоловіками та жінками у гендерному сенсі стають у процесі освіти та виховання під впливом соціального оточення, яке соціалізує стать, перетворюючи істоту з певною біологічною належністю на стать психічну.

Особливої уваги потребують гендерні стереотипи – спрощені, стандартизовані, стійкі, емоційно насичені, ціннісне означені, полярні за знаком оцінки, жорстко фіксовані образи чоловіка та жінки, які спонукають до певного ставлення.

Гендерні стереотипи представляють собою набір загальноприйнятих норм і суджень про становище жінок та чоловіків, норм поведінки, мотивів і потреб. Вони часто диктують віднесення до чоловіків або жінок певних психологічних якостей, норм поведінки, рід занять, професії тощо, такі стереотипи існуючих гендерних відмінностей часто ускладнюють оптимізацію процесів у відносинах між статями [1].

Концепція гендерних стереотипів включає до себе:

1) *поняття гендерних стереотипів* як спрощених, стандартизованих, стабільних емоційно забарвлених значень, що визначаються полярними оцінками жорстко закріплених ознак та образів чоловіків і жінок, які ведуть до певних співвідношень;

2) *розуміння гендерних стереотипів* у якості стандартизованої поведінки та рис, що відповідають термінам «чоловічий» (маскулінний) та «жіночий» (фемінний);

3) *визнання поведінки*, що узгоджується з прийнятим суспільством розподілом гендерних ролей, у якості секс-типизованої.

4) Важливим аспектом гендерної педагогіки є *принципи навчання* майбутніх педагогів вищої школи. Серед них виокремимо наступні:

5) фокусування на співпраці, що включає активне використання діалогу в аудиторії; розвиток особистісного потенціалу, за допомогою якого головний акцент має бути зроблений не тільки на розвитку загальних здібностей студентів (інтелектуальних), але й на формуванні компонентів особистості як Я-концепції та її мотиваційної й емоційної сфер;

6) єдність теорії та практики, яка виявляється у залученні життєвого досвіду під час навчання; гендерна освіта – це не тільки «процес, який вчить», а й «досвід викладання»;

7) принцип діяльності, що включає заохочення людини до активного громадського життя шляхом поглиблення знань та можливостей [6, с. 149 – 157].

Окремої уваги потребує питання прояву *гендерних стереотипів в поведінці вчителів*. Наведемо типові приклади:

1) негативні характеристики вчителі надають хлопчикам частіше за дівчаток; вони включають до себе: халатність, упертість, дратівливість, неспокій, підвищену самооцінку;

2) дівчата характеризуються ретельністю, сором'язливістю, самоконтролем, стриманістю, терпимістю;

3) стереотипні пояснення невдач дівчаток та хлопчиків з деяких предметів навчання: у дівчаток відсутня здатність до абстрактного мислення (фізика, математика, хімія тощо), а у хлопців відсутня працелюбність та старанність з певних предметів (Список використаної літератури, історія, мова тощо);

4) дівчата характеризуються високою соціальною адаптацією; в них краще розвинені вербальні навички;

5) дівчатка та хлопчики мають різні рівні інтелекту [3, с. 228 – 233].

Суб'єктивність таких оцінок є очевидною, тому що хлопчики та дівчатка можуть мати як однакові так й різні характеристики.

За змістом гендерні стереотипи поділяють на *чотири групи*:

1) *Стереотипи маскуліності/фемінності*. Чоловікам та жінкам приписують певні психологічні якості, особливості поведінки. Якості, які асоціюються з чоловіками, називають інструментальним, оскільки вони характеризують чоловіків як діячів, що впливають на світ. Якості, що асоціюються з жінками, називають *експресивними*, бо вони характеризують емоційне функціонування жінок у сім'ї, ставленні до дітей, чоловіка. Чоловіки та жінки здебільшого погоджуються з тим, що інструментальні якості властиві чоловікам, експресивні – жінкам.

2) *Стереотипи, що пов'язані з відмінностями у змісті праці статей*. Сферою жінок вважається емоційна, експресивна діяльність, у якій визначальними є опікуючий, виконавчий та обслуговуючий компоненти. Інструментальну сферу діяльності, яку характеризує творча, керівна, результативна праця, приписують чоловікам. Поширенню цього стереотипу в гуманітарних науках сприяли концепції «природної» взаємодоповнюваності статей Т. Парсонса і Р. Бейлза та біологічно детермінованих, вроджених якостей (якою вважається, наприклад, материнський інстинкт) [4, с. 249 – 252].

3) *Стереотипи, які закріплюють сімейні та професійні ролі відповідно до статі*. Головними соціальними ролями жінок вважають сімейні (мати, господиня), чоловіків – професійні (керівник, шеф). Чоловіків оцінюють за професійними успіхами, соціальним статусом, а жінок – за господарськими вміннями, наявністю сім'ї та дітей.

4) *Стереотипи, що пов'язані з привабливістю, критеріями оцінки зовнішності чоловіка та жінки*. Наприклад, він – суцільна сила м'язів, вона – струнка та тендітна. Маскуліність та фемінність є нормативними уявленнями про соматичні, психічні й поведінкові особливості жінок та чоловіків.

Попри те, що гендерні стереотипи змінюються, вони є найконсервативнішими у масовій та індивідуальній свідомості. Отже, гендерні стереотипи є важливим соціально-психологічним механізмом передачі знань про те, якими мають бути чоловіки та жінки. Зміст стереотипів у конкретному суспільстві певною мірою відображає його гендерну культуру [7, с. 168 – 182].

Гендерні стереотипи виконують наступні *функції*:

1) *регулятивна*: полягає у спрямуванні індивідів на засвоєння певних видів занять, професій, посад тощо. Наприклад: «Справжній чоловік нічого не боїться», «Тільки справжні чоловіки підкорюють небо», «Щастя жінки без сім'ї є неповним» тощо;

2) *пояснювальна*: виявляється у формулюванні коментарів, рекомендацій щодо поведінки статей. Наприклад: «Чоловіки мають стригтися коротко»;

3) *ретрансляційна*: полягає у тому, що певні гендерні стереотипи нав'язуються або нейтралізуються відповідними соціальними інститутами (мистецтво, засоби масової інформації, реклама);

4) *виправдовувальна*: гендерні стереотипи мотивують, виправдовують некоректну, неадекватну поведінку за певних обставин.

Гендерні стереотипи допомагають ідентифікації з певними статевими ролями, засвоєнню гендерної ролі у дитячі роки. Вони є своєрідною вказівкою на призначення статей у суспільстві, органічною складовою нормативів статево-рольових очікувань (гендерних стандартів).

Становлення й розвиток гендерних досліджень акцентує увагу на аспекті співіснування фемінних та маскулінних рис в одній особистості, що дало змогу говорити про варіативність моделей гендеру. Практично не існує особистостей, які можна було б категорично віднести до «чистого» фемінного чи маскуліного типу. Особистість може одночасно поєднувати в собі канонізовані риси (очікування), які відносять до поняття фемінної/маскуліної норми. Тому дослідники говорять про інший тип гендеру – *андроґенний*, який збирає у собі все найкраще з обох статевих ролей. Андроґенними вважаються індивіди з певними маскуліними та фемінними рисами, що надає їм змогу менш жорстко дотримуватися статево-рольових норм і вільніше переходити від традиційних жіночих занять до чоловічих та навпаки. Обидві складові статево-рольової ідентичності розвиваються самостійно.

Саме цей – *андроґенний тип* («андр» – чоловічий початок; «гін» – жіночий) особистості – є сьогодні більш затребуваним, оскільки він є рухливим, варіативним, здатним змінюватися й пристосовуватися до вимог й певних ситуацій. Поняття андроґінії належить Платону, але саме сьогодні андроґінність розглядається як інтегрована характеристика, що стирає відмінності між чоловіком та жінкою.

Метою гендерної педагогіки є пом'якшення гендерних стереотипів через створення толерантних умов для формування особистості дитини. Гендерні стереотипи в повсякденній практиці шкільного навчання вкорінюються внаслідок *прихованих чи відкритих елементів статевої дискримінації*.

Відкритою дискримінацією вважається наявність навчальних програм, що викладаються окремо для хлопчиків та дівчаток. Це є досить характерним для уроків праці. Традиційно дівчаток навчають веденню домашнього господарства (готуванню, шиттю), хлопчиків – столярній та слюсарній справі.

Прихована дискримінація – це наявність гендерних стереотипів у шкільних підручниках та інших навчальних матеріалах, їх ретрансляція в поведінці вчителя під час занять. Зокрема, у більшості шкільних підручників дівчаткам пропонується тільки одна модель ідентифікації (родина), хлопчики мають більш широкий вибір, але при цьому їхня сімейна роль розглядається як периферійна. Жінки показані пасивними, зайнятими

традиційними справами (готування, прибирання тощо). Чоловіки та хлопчики зайняті роботою або хобі. Граматика мови підручників часто вимагає використання чоловічого роду, особливо коли йдеться про людину або людей взагалі без посилення на статеву належність. Часто вчитель робить вчинки (не усвідомлюючи цього), які впливають на уявлення дітей про гендерні ролі (підвищено дбайливе ставлення до дівчаток) [5].

Висновки. Для виправлення ситуації у гендерній освіті сьогодні терміново потрібні у якості невід'ємної частини безперервної педагогічної освіти наступні важливі форми: регулярні курси та навчальні програми з гендерної освіти вчителів, гендерні проекти усіх рівнів, конкурси, конференції, проведення громадських слухань та нарад, семінарів і круглих столів.

Список використаної літератури

1. Багаева Л. М. Исследование гендерных стереотипов : материалы конфер. [Электронный ресурс] / Л. М. Багаева ; Междунар. конфер., 8-11 апреля 2008 г. – М., 2008. – Режим доступа : <http://www.lomonosov-msu.ru/2008//>
2. Берн Ш. Гендерная психология / Шон Берн ; пер. с англ. ; [науч. ред., авт. предисл. Е. Кораблина, Ф. Зимбардо]. – [2-е междунар. изд.]. – СПб. : Прайм-ЕВРОЗНАК, 2001. – Изд. дом НЕВА. – М.: ОЛМА-ПРЕСС. – 318 с.
3. Дороніна Т. О. Теоретико-методологічні засади гендерної освіти та виховання учнівської молоді / Т. О. Дороніна. – Кривий Ріг : «Видавничий Дім», 2011. – С. 228 – 233.
4. Жеребкіна І. Суб'єктивність і гендер. Гендерная теория субъекта в современной философской антропологии / И. Жеребкіна. – СПб. : АЛЕТЕЙЯ, 2007. – С. 249 – 252.
5. Ильин Е. П. Дифференциальная психофизиология мужчины и женщины / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2003. – 544 с.
6. Руденко Н. В. Впровадження гендерного підходу в систему вищої освіти / Н. В. Руденко // педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальній школі. – 2009. – С. 149 – 157.
7. Schmitt D. P. Why can't a man be more like a woman? Sex differences in Big Five personality traits across 55 cultures / D. P. Schmitt, A. Realo, M. Voracek // Journal of Personality and Social Psychology. – 2008. – № 94. – P. 168 – 182.

Одержано редакцією 18.11.2014

Прийнято до публікації 25.11.2014

Аннотация. О. В. Мельниченко Гендерные аспекты развития личности будущего специалиста. В высшем учебном заведении В статье автор рассматривает сущность гендерных стереотипов, гендерных ролей и гендерного поведения и их влияние на развитие личности будущего специалиста. Выделены принципы гендерной педагогики, приведены примеры гендерных стереотипов в поведении учителя. Акцентируется внимание на сосуществования феминистских и маскулистских черт в одной личности.

Ключевые слова: гендерная педагогика, гендерные роли, гендерные стереотипы, гендерное поведение, маскулизм, феминизм.

Summary. Olga Melnichenko. Gender of personality future professionals in higher education. In article author examines the concept of gender stereotypes, gender roles and gender behavior and their impact on the development of future specialists; principles of gender pedagogy, as well as examples of gender stereotypes in the behavior of the teacher. Attention is focused on the aspect of the feminine and masculine coexistence of rice in one individual.

Today it is impossible to imagine the learning process in higher education without Gender Study. The development of democracy and civil society is closely correlated with changes in the role of man in society, as well as changes in social (gender) roles.

Nowadays it is difficult to meet legislators, administrators or any other public person who would deny the idea that equality of sexes is the key to sustainable development of civil society, one of the hallmarks of its democracy. However, the reality is far from the position papers of harmonization.

The origins of many of these issues, such as ignoring the interests of women as a violation of its representation in the legislative and administrative levels of government, the unrealized potential of the individual items because of the imbalance in specific areas of professional employment and

relevant education and training institutions are rooted in failures of gender socialization, gender mainstreaming and gender features.

The study of gender pedagogy course provides an opportunity to reveal peculiarities of the man as sexual beings in the light of social and pedagogical knowledge. Introduction to the beginnings of gender pedagogy allows future professionals to settle disputes in relations articles not only from the standpoint of women's rights, but primarily from a position of parity, rights and opportunities for both sexes.

Pedagogy gender development includes an analysis of conceptual approaches and research on assimilation of gender roles, the nature of their family and society. This is seen not only the differentiation of gender differences, but also social and ethno-cultural aspects.

That is, men and women in terms of gender are in the process of education and training, under the influence of the social environment, which socializer sex, turning a creature belonging to a specific biological gender to mental.

Keywords: *gender pedagogy, gender roles, gender stereotypes, gender behavior, feminine and masculine.*

УДК 004.94:53.02

Н. В. Сторожук

РОЛЬ І МІСЦЕ КУРСУ «КОМП'ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ФІЗИКИ» У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФІЗИКА» СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФІЗИЦІ. ІНФОРМАТИКА»

Визначено роль і місце курсу «Комп'ютерне моделювання в шкільному курсі фізики» у системі підготовки студентів спеціальності 7.04020301 «Фізика» спеціалізації «Комп'ютерні технології у фізиці. Інформатика»; розкрито можливості використання отриманих навичок у подальшій роботі з учнями загальноосвітніх закладів під час уроків та факультативних занять з фізики.

Ключові слова: *комп'ютерна модель, інформаційна модель, моделювання, алгоритм, фізичний процес, комп'ютерні технології.*

Постановка проблеми. Ми живемо у світі інновацій, світі комп'ютерних технологій. Тому невід'ємною частиною інженерної та науково-дослідницької роботи є комп'ютерне моделювання. Нині комп'ютерне моделювання використовується в якості одного з методів дослідження при розробці та створенні наукової продукції. Швидкодія та потужні графічні можливості сучасних персональних комп'ютерів дозволяють передбачити поведінку об'єктів на мікро- та нанорівнях, здійснювати кількісний аналіз складних фізичних, хімічних, біологічних процесів і наочно представляти отримані результати.

Персональний комп'ютер у сучасних школах може активізувати експериментальну та дослідницьку діяльність школярів. Комп'ютерне моделювання дозволить створити на екрані монітора динамічну картинку фізичного досліду чи явища. Цим самим зацікавить дисципліною, дозволить керувати поведінкою об'єктів на екрані монітора, змінюючи параметри закладеної в основу математичної моделі, та відкриє широкі можливості для учителя в організації та проведенні уроків [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізуючи дослідження, присвячені проблемам упровадження комп'ютерних технологій навчання у підготовці майбутніх вчителів фізики у ВНЗ, нас особливо зацікавили наукові доробки і висновки В. Г. Гриценка [2], який у своєму дисертаційному дослідженні обґрунтував методику навчання фізики з використанням нових інформаційних технологій, довів доцільність

**ВІСНИК
ЧЕРКАСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія педагогічні науки

№ 30 (323). 2014

Відповідальний за випуск:

Архипова С. П.

Відповідальний секретар:

Майборода Г. Я.

Комп'ютерне верстання:

Любченко Л. Г.

Підписано до друку 28.10.2014. Формат 84x108/16

Ум. друк. арк. 15,0. Тираж 300 пр. Зам. № 5194

Видавець і виготовлювач

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Адреса: бульвар Шевченка, 81, м. Черкаси, Україна, 18031

Тел. (0472) 37-13-16, факс (0472) 35-44-63,

e-mail: vydav@cdu.edu.ua, <http://www.cdu.edu.ua>

Свідоцтво про внесення до державного реєстру

суб'єктів видавничої справи ДК № 3427 від 17.03.2009 р.

